

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urtos/1/2021
Identifikačné číslo spisu:	4020200433
Dátum vydania rozhodnutia:	10.03.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:4020200433.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej PhD., LL.M a JUDr. Petra Kaňu v trestnej veci odsúdeného H.A., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí konanom 10. marca 2021 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného H.A. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Ntc/23/2020 z 20. januára 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného H. E. s a z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre uznesením, sp. zn. 1Ntc/23/2020 z 20 januára 2021 podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 68 ods. 5 Trestného zákona

I.

zamietol žiadosť odsúdeného H.A. o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený na základe:

- rozsudku Okresného súdu Nitra z 2. októbra 2017, sp. zn. 33T/13/2015 vo výmere 2 (dvoch) rokov;

- rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. júna 2020, sp. zn. 1 Ntc/11/2020 vo výmere 349 (tristoštyridsaťdeväť) dní.

II.

Podľa § 9 ods.2 zákona č. 62/2020 Z. z. v znení zákona č. 9/2021 Z. z. súd určil, že § 9 ods.1 tohto zákona sa nepoužije a súčasne určil novú lehotu na podanie sťažnosti proti výroku pod bodom I. a to do 3 pracovných dní odo dňa vyhlásenia uznesenia.

Krajský súd v Nitre v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval u odsúdeného nespĺnenie formálnej podmienky pre podmienkové prepustenie, uvedenej v ustanovení § 68 ods. 5 Trestného zákona z ktorej vyplýva, že zákon výslovne vylučuje opätovné podmienkové prepustenie z výkonu toho istého trestu odňatia slobody, vychádzajúc z toho, že pri prvom podmienkovom prepustení odsúdený

celkom zjavne nevyužil zákonom mu ponúknutú možnosť viesť riadny život a dovtedajší výkon trestu u odsúdeného nesplnil výchovnú a preventívnu funkciu.

Pri posudzovaní tzv. materiálnych podmienok zohľadnil obsah správy ÚVTOS v Nitre, z ktorej vyplýva, najmä že odsúdený si počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody plnil svoje povinnosti, uložené príkazy rešpektoval, správal sa slušne k príslušníkom, zamestnancom a odsúdeným, bol doposiaľ jedenásťkrát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Na strane druhej však vyslovil záver, že u odsúdeného nebola splnená materiálna podmienka - dôvodné očakávanie toho, že po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu bude viesť riadny život. Vychádzal z jeho kriminálnej anamnézy (19 záznamov v registri trestov) pre rôznorodú úmyselnú trestnú činnosť. Konštatoval, že opakované porušenia zákona, sankcionované viacerými nepodmienečnými trestami ako aj alternatívnymi trestami nedávajú záruku, že by odsúdený v skúšobnej dobe viedol riadny život.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený sťažnosť, a to v zákonnej lehote, riadiac sa poučením, ktorú písomne odôvodnil podaním z 22. januára 2021 a dodatkom k sťažnosti zo 17 februára 2021. Namietal, že sudca krajského súdu neprejednával jeho prepustenie z výkonu trestu na slobodu, ale jeho register trestov. Zdôraznil, že trestnej činnosti sa dopúšťal ešte v rokoch 1984 - 1999, čo je už viac ako 40 rokov. Kladné hodnotenie, jeho správania sa vo výkone trestu, bolo pre posúdenie a rozhodnutie súdu nepodstatné.

Žiadosť o podmiennečné prepustenie podal ešte 28. septembra 2020, termín pojednávania bol určený na 25. novembra 2020, ale z jemu neznámych dôvodov sa neuskutočnilo a ďalšie pojednávanie bolo následne určené až na 20. januára 2021. Nebola tým dodržaná zákonná lehota, že o podmiennečnom prepustení je súd povinný rozhodnúť do 60 dní.

Ďalšia sťažnostná námietka odsúdeného spočívala v tom, že súd neakceptoval, resp. spochybnil firmu, v ktorej má prisľúbenú prácu po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu a tiež skutočnosť, že so svojou družkou na ním uvádzanej adrese žije už 10 rokov, hoci na tejto adrese nie je prihlásený k trvalému pobytu. V dodatku podanej sťažnosti priložil čestné prehlásenie jeho družky U. O., že s odsúdeným H.A. žije v jednej domácnosti viac ako 10 rokov a aj po prepustení bude s ňou bývať a pomáhať jej renovovať dom. Predložil tiež čestné prehlásenie B. O., že odsúdený E. bude zamestnaný po prepustení z výkonu trestu v jeho firme na trvalý pracovný pomer. Uviedol, že jeho firma nemá podľžnosti, má celoročnú stavebnú činnosť a túto prácu by vykonával aj odsúdený - druh jeho mamy U. O..

Odsúdený ďalej v sťažnosti namietal nezákonnosť postupu súdu pri premene trestu v trvaní 349 dní, z ktorého bol podmiennečne prepustený, pretože trestnú činnosť spáchal ešte skôr, ako mu bol udelený podmiennečný trest, čo sudca tiež neakceptoval.

Poukázal na rozpor v hodnotení jeho osoby, keď pri rozhodovaní o určení spoločného výkonu trestu sudca konštatoval, že vzhľadom na pozitívne hodnotenie jeho osoby a skutočnosť, že prevýchovný účinok výkonu trestu u odsúdeného dosiahol taký stupeň, že na dovŕšenie jeho prevýchovy a nápravy postačí, keď zvyšok trestu bude vykonávať v najmiernejšom režime, ale v prípade rozhodovania o jeho podmiennečnom prepustení je nenapraviteľný kriminálny živel.

K sťažnosti odsúdeného sa vyjadril JUDr. U. O., vedúci oddelenia medzinárodného boja s organizovaným zločinom Krajskej prokuratúry v Nitre. Navrhol podanú sťažnosť postupom podľa § 193 ods.1 písm. c) Trestného poriadku zamietnuť, pretože rozhodnutie súdu vo veci žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu považuje za vecne správne a zákonné. Súd jasne a precízne konštatoval nesplnenie formálnych podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného v zmysle ust. § 68 ods. 5 Trestného poriadku a tiež správne vyhodnotil nesplnenie jednej z materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie a to predpoklad vedenia riadneho života odsúdeného po jeho podmiennečnom prepustení.

Na vyjadrenie prokurátora reagoval odsúdený H.A. v dodatku k podanej sťažnosti, že postup súdu keď

požiadal prokurátora o vyjadrenie k ním podanej sťažnosti považuje za nezákonný, pretože prokurátor sa po vyhlásení uznesenia, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o podmiennečné prepustenie, výslovne vzdal práva podať sťažnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že Krajský súd v Nitre rozhodol v súlade so zákonom, keď žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu (resp. viacerých postupne uložených trestov) odňatia slobody zamietol a že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Súd I. stupňa sa totiž v odôvodnení napadnutého uznesenia v dostatočnom rozsahu i kvalite, vysporiadal so zákonnými podmienkami, ktoré pri ich kumulatívnom splnení (dve formálne podmienky a dve podmienky materiálne) odôvodňujú podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody a citoval vo svojom rozhodnutí aj relevantné ustanovenia Trestného poriadku a Trestného zákona.

Najvyšší súd preto zdôrazní len právnu úpravu podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, v zmysle ktorého súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

- a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,
- b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Podľa § 101 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. postupne uložené doteraz nevykonané tresty sa považujú z hľadiska výkonu trestu za trest jediný.

K prvej formálnej podmienke predstavujúcej lehotu pre podanie žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu aj Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že táto u odsúdeného splnená bola k 2. januáru 2021. V podrobnostiach v tomto smere poukazuje na prvostupňové rozhodnutie strana 5, 6.

V súlade so zákonom prvostupňový súd obligatórne skúmal splnenie ďalšej formálnej podmienky, ktorá vyplýva z ustanovenia § 68 ods. 5 Trestného zákona, podľa ktorého opätovné podmiennečné prepustenie z výkonu toho istého trestu nie je možné, inými slovami, zákon vylučuje opätovné podmiennečné prepustenie z výkonu trestu, z ktorého už bol odsúdený podmiennečne prepustený.

Sudca prvostupňového súdu vo svojom rozhodnutí precízne vyšpecifikoval tresty, ktoré boli odsúdenému postupne ukladané, preto najvyšší súd z hľadiska posudzovania splnenia tejto formálnej podmienky opätovne upriamuje pozornosť len na uznesenie Okresného súdu Znojmo z 26. februára 2014, sp. zn. 2Pp /47/2008, ktorým bolo rozhodnuté o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia a odsúdenému bolo nariadené vykonať zvyšok trestu odňatia slobody vo výmere 349 dní. Výkon tohoto trestu odsúdený nastúpi ihneď po vykonaní trestu, ktorý v súčasnej dobe vykonáva (19. septembra 2021).

Táto skutočnosť (nesplnenie druhej formálnej podmienky v zmysle § 68 ods. 5 Trestného zákona) je primárnym dôvodom, pre ktorý nebolo možné odsúdeného H.A. podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o materiálne podmienky pre podmienené prepustenie, prvú z nich (t. j. že plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie) odsúdený splnil, vychádzajúc z významne kladného hodnotenia riaditeľom ústavu, v ktorom trest (resp. viaceré postupne uložené tresty) aktuálne vykonáva, keď z hodnotiacej správy vyplývajú aj jeho konkrétne aktivity, ktorých riadnym plnením si vytvoril podmienky aj pre disciplinárne odmeny (11 krát), pozitívny posun v rámci diferenciacných skupín. resp. i pozitívne rozhodnutie o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody.

Pri posudzovaní druhej z materiálnych podmienok pre podmienené prepustenie (t. j. že možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život) však nemožno opomenúť, ani podľa názoru sťažnostného súdu, kriminálnu minulosť odsúdeného, z ktorej vyplýva, že odsúdený mnohopočetne zrecidivoval v trestnej činnosti, keď celkovo sa dostal do kolízie s Trestným zákonom až v 19 prípadoch. Opakovane mu pritom boli ukladané aj nepodmienečné tresty odňatia slobody, ktorých výkony zjavne nevedli k naplneniu prevýchovného ani individuálne - preventívneho účelu trestu (vzhľadom na následné opätovné páchanie trestnej činnosti). V neposlednom rade v minulosti i opakovane zlyhal (neosvedčil sa) v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia, určenej mu práve za účelom preukázania schopnosti viesť na slobode riadny život.

Uvedené skutočnosti totiž v súhrne odôvodňujú u odsúdeného prísnejší náhľad pri posudzovaní podmienky, ktorou je dôvodnosť očakávania vedenia riadneho života na slobode.

Hodnotiac kriminálnu minulosť odsúdeného, v súvislosti s inak kladnou hodnotiacou správou ústavu na výkon trestu odňatia slobody, tak možno dôvodne dospieť k záveru, že na odsúdeného, hoci sa doposiaľ dobre adaptoval na režim výkonu trestu, je nevyhnutné aj aktuálne (naďalej) pôsobiť priamym výkonom trestu odňatia slobody, zohľadňujúc pritom nie len jeho kriminálnu minulosť, ale i fakt, že z postupne mu uložených nepodmienečných trestov odňatia slobody jeden ešte ani nezačal vykonávať.

V súlade s napadnutým uznesením, na ktorého odôvodnenie nadriadený súd v podrobnostiach odkazuje ako na vecne správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že odsúdený nesplnil všetky zákonné podmienky pre podmienené prepustenie a preto i sťažnosť odsúdeného proti napadnutému uzneseniu ako nedôvodnú zamietol.

K sťažnostnej námietke odsúdeného, že o jeho žiadosti sa malo najskôr rozhodovať v novembri 2020, ale následne sa toto pojednávanie z jemu neznámych dôvodov nekonalo a uskutočnilo sa až v januári 2021, sťažnostný súd uvádza, že zo spisu vyplýva, že k uskutočneniu verejného zasadnutia určeného na november 2020 nedošlo z dôvodu uplatnenia mimoriadnych opatrení v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID - 19.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v závere len marginálne adresne súdu I. stupňa pripomína potrebu aj vo výroku rozhodnutia zohľadňovať fakt, že pri rozhodovaní o žiadosti prepustenie z väzby odsúdeného koná a rozhoduje v režime Trestného poriadku, čo v posudzovanom prípade malo nachádzať svoj odraz v poukazaní na aplikáciu § 415ods. 1 Trestného poriadku (t. j. nielen na hmotnoprávne ustanovenia upravujúce inštitút podmieneného prepustenia v § 66 Trestného zákona). Na strane druhej však uvedený nedostatok v posudzovanom prípade nespôsobil vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia a jeho náprava v uvedenom smere (v zmysle zrušenia a náhrady napadnutého výroku) by pôsobila výslovne formálne, preto nadriadený súd ku korekcii napadnutého rozhodnutia v uvedenom smere nepristúpil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.